РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 30 БЕРЕЗНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 12.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ЖЕРТВИ ДЛЯ КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА НА РАДЯНЩИНІ

ПАТ повідомляє, що згідно з волею Св. Вітця, всі жертви зібрані 19. березня в костелах на богослуженнях, мають бути призначені для католицького клиру на Радянщині.

ЗРАБОВАНІ ОБРАЗИ та ЦЕРКОВНІ РІЧИ ПІДУТЬ на ПРОДАЖ

Дотепер большевики нищили або палили всі зрабовані образи та церковні річи. Та тепер звернувся комісаріят торговлі до централі безбожників, щоби все те ладувати до Москви, а звідсіль буде комісаріят розсилати ті річи закордон на продаж. Справою цею має занятися торгпредство в Константинополі і в Польщі.

ПРИГОТУВАННЯ до ПРОТИВЕЛИКОДНОЇ КАМПАНІЇ на УКРАЇНІ

Радянська влада на Україні казала прокураторії вияснити, кілько церков замкнено дотепер на підставі рішень місцевої влади, бо певно хоче знати кілько ще лишилося, щоби і решту замкнути. Рівночасно професіональні союзи видали наказ своїм відділам по всій Україні, щоби енергічно взялися до боротьби зі святкуванням Великодня і передбачається заборона продажі крашанок.

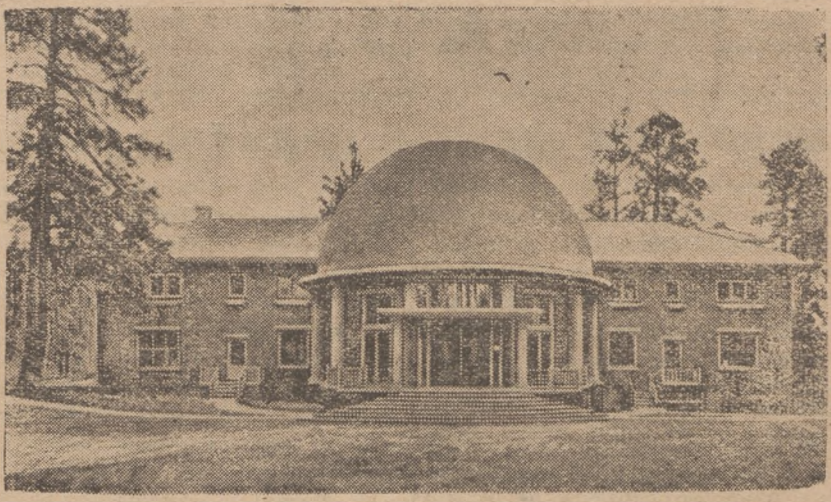
БІЛЬШОВИКИ ХОЧУТЬ ДОВЕСТИ ДО НОВИХ НЕСПОКОЇВ

Більшовики, що в себе в ріжних околицях мають що року голод і не дуже журяться своїми голодними, дали приказ своїм ячейкам в европейських державах, щоби в день 1. квітня провели по всіх головних містах великі демонстрації безробітних під кличем: „похід голоду“. Найбільш звернули тут увагу на Англію, Францію й Німеччину. До ведення демонстрацій визначили найзручніших комуністичних провідників. Перший квітень має бути новою спробою комуністів здобути вулицю та вдарити на буржуазні влади.

ВИДАЛЯЮТЬ ЇХ НАСИЛЬНО

Начальник нюйорської поліції проголосив, що видалять із НюЙорку всіх комуністичних агітаторів. А є там цеї зараз досить, бо поліція начислила їх аж 9.567. Більшість з них не є американські громадяни. А тільки 25 з них говорить по англійськи.

Відкрили нову планету

Астрономічна обсерваторія у Фляґстофі

Астрономічна обсерваторія, (заведення, де стежать за ходом зір та досліджують їх) у Фляґстоф, Арізона, подала до відома, що там відкрили нову девяту планету, що належить до системи нашого сонця.

Цій планеті не дали ще назви. Є вона поза Нептуном. Мабуть вона більша від землі та менша від Урана.

Американці вважають це відкриття найбільшим від часу коли відкрили Нептуна в р. 1843.

Шукали цеї планети вже від довшого часу. Оцінюють її як зорю 15 величини. Можна бачити її так як і Нептуна голим оком. Відкрив її молодий фармер із Канзасу Клайд Тамбоф, що був в обсерваторії фотографом.

Нова планета це маса невидоних розмірів і не має такої атмосфери, як наша земля. Астрономи обчислили, що в просторі її тяготи азот є сталим (ціпким) тілом, кисень розводнений.

Ця планета віддалена від сонця на 6 міліярдів і 616 міліонів кільометрів.

Скорість, з якою планета кружить довкола сонця виносить 1600 до 3200 метрів на секунду (скорість землі 304 кільометри на секунду). Земля окружує еліпсу (яйцевату лінію) в одному році, Нептун в 165 літах, а нова планета потребує на це 400 літ.

Один богатий американець Гел Матіф зацікавився астрономічними відкриттями, що їх оповістив був давніше астроном Лєвел, що власним коштом побудував великанський телєскоп на обсерваторії в Фляґстоф. І саме при помочі цего телєскопу відкрили нову планету.

Тут треба пригадати, що наша сонішня система має такі планети: а) найблищі до сонця (середньої величини) Меркур, Венус, Земля (з 1 місяцем) Марс (з 2 місяцями), б) зовнішні (дальші від сонця) Юпітер (із 8 місяцями) Сатурн (із 10 місяцями) Уран (із 4 місяцями), Нептун (із 1 місяцем).

Всі ці планети беруть тепло й світло від сонця й кружать довкола нього. В старину знали сім планет. Тому число сім було в старинних народів святим числом, а Римляне навіть називали назвами планет дні тижня.

ЗАЯВИ СОЙМОВИХ КЛЮБІВ

В часі переговорів у справі створення нового правительства в Польщі, клюби складали ріжні заяви. Український Клюб заявив, що стоїть на становищі самоозначення українського народу і послуговання лєгальними засобами в боротьбі. Українці виконують всі обовязки як горожане держави, отже мають право до рівного трактування їх. М. і. домагаються відбудови шкільництва і знесення утраквізму, заложення укр. університету у Львові, зняття з порядку законів про кольонізацію й допомоги для укр. хліборобів через укр. організації.— Клюб ББ. заявив, що не бачить можливости створення кабінету, який мігби працювати з теперішним соймом.

ПОЗИЧКА НА ВІДБУДОВУ

Міністерство публичних робіт призначило з фонду відбудови один міліон золотих на позички на відбудову воєнних знищень в 12 воєвідствах. Ці позички мають бути заразже уділені пошкодованому населенню.

Ще оден політичний процес на Вел. Україні

ДПУ викрило новий заговір.

Ледви зачався великий „монстр процес" проти українських учених і діячів на Вел. Україні, а вже телеграми донесли, що большевицькі чекісти викрили нову змову проти радянської влади.

Сим разом, як заявив сам „наркомзем" України тов. Демченко, була то тайна організація, що поборювала большевицьку політику в сільськім господарстві на Вел. Україні. Та організація мала ніби то все робити, щоби з одного боку дурити большевицьку владу про дійсний стан сільського господарства на Україні, а з другого боку підривати повагу тої влади на селі. Одна група тої організації мала нібито займатися лісовими справами і старатися зберегти поміщицькі ліси. До організації як будьто належали вищі урядовці большевицьких сільсько-господарських і лісових державних урядів, а також ріжні спеціялісти. Часописи вичислюють 16 арештованих осіб.

Большевицьке шило в радикальнім мішку

Радикали, як і інші соціялісти, хочуть комунізму. Ось що пише соціялістично-радикальний часопис „Громадський Голос", (якого деякі наші читальняні голови вважають менше шкідливим від чисто большевицьких газет):

„Колєктивізація сільського господарства спільна обробітка землі — це безумовно повинно бути змаганням усього поступового селянства. Все одно в майбутньому мусить прийти до цього, бо цього вимагатиме інтерес усіх, хто працює на землі. Інтерес цей є: збільшиться сама площа землі, бо відпадуть непотрібні межі, відпадуть землі, що тепер ідуть під окремі господарські забудовання. Збільшиться збір: з побільшення площі, з добору насіння та з кращого уживання землі під окремі кращі роди засіву і т.д. і т.д.".

Одним словом наступить „соціялістичний рай".

„Громадський Голос" є одначе за „добровільною колєктивізацією" і каже, що він тим ріжниться від большевиків.

Тут відразу вилазить большевицьке шило з радикального мішка. Бо коли знищення приватної власности і заведення колєктивізації сільського господарства „мусить прийти в майбутньому", коли його вимагає „інтерес усіх, хто працює на землі", то вже не велика провина, коли ту „благодать" дають большевики бідному народові силоміць.

Отже в основі комуністи й радикали згідні. Не згідні тільки в способах виконання того самого пляну. А не згідні тому, бо на щастя наші „соціялісти-радикали" по просту не можуть нікого примушувати до „колхозу", бо ще за короткі руки... Вони поки що можуть тільки добровільно... киринити. Та навіть і комуністи, хоч мають владу над одною шестою частю земної суші, мусять деколи також говорити про „добровільність".

Той самий Сталін, що зганяє сільський нарід до колхозів, коли побачив, що задалеко загнався і коли налякався приведеної до розпуки селянської маси, і собі заговорив про „добровільність". Він для успокоєння народу і для дурення заграниці оповістив письмо, що мовляв „правительство" не винно, тільки ті урядники винні. Так робилося нераз і за царської Росії. Коли вже занадто добралися до шкіри народові, тоді казали, що цар-батюшка тут невинен, винні натомість чиновники. І нарід успокоювався і вірив, що цар-батюшка добра народові хоче, але не дають ті „кляті чиновники". Добре вміють пускати тумана Москалі. Але і наші теж не згірше потрафлять, як от приміром тепер радикали.

— —

Скільки поліції в Польщі?

Загальна скількість поліційних службовців в Польщі виносить 34.457, з того припадає на висших 966, низших 31,602, низших у слідчій службі 1.889. У Варшаві — поділеній на 27 комісаріятів — є 3.359 поліціянтів всяких ранг і степенів; на Шлеську: 2.743; в лодськім окрузі: 2.718; краківськім: 2,697, келєцьким 2.571; инші поліційні округи мають значно менше поліції.

Цікаво представляється статистика, яка показує скільки мешканців в поодиноких воєвідствах припадає на одного поліціянта.

Отже найбільше (відносно) поліції в Познанщині там припадає 105 мешканців на 1 поліціянта; відтак йде шлеське воєвідство, де 1 поліціянт приходиться на кождих 473 мешканців; дальше Виленщина (один на 498), Новогрудське (551), Полісся (554), білостоцьке (684), волинське (756), поморське (811), станиславівське (880), лодзьке (881). В самій Варшаві один поліціянт припадає на 253 мешканців.

Отже, як бачимо, що найбільше відносно поліції на Кресах Східних і Західних і в двох найбільших містах Польщі: Варшаві і Лодзі. Зате в центральних воєвідствах є її відносно менше. Найменше поліції в варшавськім воєвідстві (не числячи зовсім Варшави, яка в дійсности є сама окремим воєвідством); припадає в нім 1.214 мешканців на 1 поліціянта. Відносно небагато поліції і в львівськім воєвідстві (один поліціянт на 1.067 мешк.), і в люблинськім (один на 1.052). В цілій Польщі є 185 поліц. комісаріятів (у самій Варшаві 27), повітових мійських команд 253, поліц. постерунків 3.287.

— —

Добре уладжене господарство

Добре уладжене господарство пізнати по тім, що там усе йде гарно і гладко. Там при роботі розуміє один одного без зайвих слів. Зле буває натомість, коли в господарстві то одна то друга сторона раз в раз мусить зводити суперечки та домагатися своїх прав.

Те саме відноситься й до того господарства, в котрім по повелінню Творця жиють зі собою душа і тіло, то є в людині.

Та нікуди правди діти, ми люди після тисячлітнього культурного розвитку ще й досі не маємо в порядку того нашого „господарства". То одна то друга сторона в тім нашім господарстві часто покривджена й мусить сваритися за свої права.

Нинішні часи ціхує перевага матеріяльного над духовим. Цініться більше тіло ніж душу, ставиться вище користи економічні ніж духові. І таке діється не тільки в життю одиниці, але і в життю суспільности.

Здоровля тіла, красу тіла, майно і гроші уважають найбільшими цінностями в життю одиниці. Економічний добробут і незалежність уважають найвищою метою суспільности. Колиж зверне хто увагу, що є ще інші й вищі цінности в людині і в суспільности, то таких уважається щонайменше зацофаними. Особливо дорікають християнству і кажуть, що воно дбає лише про душу і життя на тому світі, а що ніби то не дбає про тіло і про життя на сім світі.

Чи справді воно так?

Недавно звернулася німецька Католицька Робітнича Організація (а є вона членом великої міжнародної католицької організації робітників) до св. Отця Пія XI. і просила подати їй деякі вказівки. Св. Отець радо дав відповідь і при тій нагоді похвалив католицькі робітничі організації та професійні союзи в Німеччині. А похвалив їх головно за це, **що в них дбається одночасно й однаково за економічні і за релігійні потреби робітництва.**

Правда, що християнська наука признає першенство душі над тілом. Коли говорить про тіло, то ніколи не забуває за душу. Бо душа—це перше і останнє. Коли загрожена душа, має тіло радше пожертвувати собою. Коли голодна душа, то тіло не сміє тучити себе. Коли душа скаже „ні", то тіло не повинно „ставляти на своїм". Гарна душа важнійша ніж гарне тіло. Бо що поможе людині, хочби й здобула всі світові рекорди краси, коли душа її погана. І тому:

Сповідь буде для нас усе важніша ніж купіль.

Молитва буде людині все хосеннійша ніж гімнастика.

А святий, котрий умертвленням тіло вкоротив своє земне життя, буде о ціле небо вищий від спортовця, котрий скрутив шию на перегонах.

А проте католицька Церква непротивна ані гігієні, ані фізичному вихованню людей гімнастикою і спортом. Вона не боронить віддати тілу те, що

тілу належиться. Що більше, наше християнське розуміння тіла навіть вище, ніж загально думають. Бо пригадайте собі тільки:

Коли Бог сотворив перших людей, то тішився своїм ділом, бо бачив, що було добре, дуже добре. Так читаємо в Біблії.

Коли св. Апостол Павло глядів на себе, то бачив, що „ніхто ніколи не мав у ненависти свого тіла, але годує його й огріває, як і Христос Церкву". Таке читаємо в посланію до Єфесян (5.29).

В християнському розумінні тіло й душа злучені Творцем у нерозривну немов супружу звязь. І немає в тій звязі „розводів", бо тіло й душа належать до себе „як муж і жена, як Христос і Його Церква". Щойно тіло й душа разом творять людину. А як високо піднесло християнство тіло, видимо з того, що сам Бог приняв людське тіло і „Слово стало тілом".

Ясно отже, що коли на таких основах буде уладжене життя людини, то воно буде тим господарством добре уладженим, де все йде гарно і справно. Таксамо, справне булоб і те велике, суспільне господарство, коли люди схотілиб тільки уладити його на основах Божих законів. До такого уладження суспільно-економічних і політичних справ стремлять кращі сини людства. Стремлять передовсім через відповідні організації. У нас такі організації щойно зароджуються. Але в культурних народів вони вже гарно розвиваються і працюють. Тут належать передовсім католицькі робітничі організації, про які ми вже згадували. Та ми ще вернемо до них іншим разом.

НОВЕ ПОЛУЧЕННЯ ЗІ ЗАЛІЩИКАМИ

В літньому сезоні то є від 16-го червня по 15 вересня, мають ввести нову пару поїздів на зал. шляху Коломия—Заліщики. Ці поїзди будуть мати получення з поспішними поїздами: ч. 303 і 304, внаслідок чого буде нове получення Львова і Варшави зі Заліщиками, (приїзд до Заліщик о год. 17.30, виїзд о год. 15). Їзда з Коломиї до Заліщик буде тревати лише 2 години, замість дотеперішних 4. Це нове введення є без сумніву в звязку з проєктованим введенням від 15 травня нової пари поспішних транзитових поїздів між Польщею і Румунією, Чехословаччиною і Угорщиною через Заліщики—Коломию —Воронєнку.

ЧЕРВІНЦІ ВПАЛИ

Варшавські часописи доносять, що радянський червінець (10 рублів) в останніх днях страшенно впав так, що в Варшаві можна було його купити за 12.70 зл., а контори виміни не давали за червінець більше чим 11 зл. і 90 сотиків.

Тут треба запримітити, що більшовики вдержують у себе примусово курс червінця на рівні з англ. фунтом штерл. т. є около 43 золотих, а в дійсности він варта лише четвертину того.

Маршалок Шиманський зрікся місії утворення уряду

Чи кінець парляметарного ладу в Польщі?

Марш. сенату Шиманський, якому президент доручив створення кабінету, удався до марш. Пілсудського, щоби цей приняв в новім уряді теку міністра військових справ. На це заявив марш. Пілсудський, що він згодиться обняти теку та мусить мати ґарантію, що діло, яке він створив травневим переворотом не буде знищене т. зн. щоби посли не мішалися зовсім у справи уряду. Тому то він ставить чотири умовини, під якими він готов взяти участь в новім уряді, а від яких абсолютно не відступить. Сойм мусить згодитися на оце: 1) Посли та партії не мішаються до справ, звязаних з правлінням та персоналіями уряду. 2) Посли та партії не мішаються до справ, звязаних із ухваленим бюджетом. 3) При ухваленні бюджету береться назад уст. 6. скарбового закону (уступ цей постановляє, що уряд не може зробити жадних надзвич. видатків без згоди Сойму). 4) Сойм не буде скликаний на протязі що найменше пів року. Цю відповідь марш. Пілсудського подав марш. Шиманський до відома представників соймових клюбів і заявив їм, що марш. Пілсудський є такою людиною, без якої створення уряду неможливе. За виїмком клюбу ББ, який не забирав голосу, клюби заявили, що марш. Пілсудський вимагає від сойму зречення з деяких своїх прав, а навіть нарушує 4. точкою права президента. Від українського клюбу забрав голос пос. Целевич і заявив: Так як супроти всіх урядів, так теж супроти уряду марш. Шиманського ми застерегли собі вільну руку. Заявляємо, що умовини марш. Пілсудського суперечать постановам конституції.

Опісля марш. Шиманський повідомив президента держави, що зрікається місії створення уряду, бо він солідаризується з марш. Пілсудським, якого умовин сойм. опозиція не приняла.

Хто тепер одержить місію створення уряду не відомо. Ходять чутки, що або полк. Славек, або сам марш. Пілсудський візьметься за створення уряду.

Сойм має бути скликаний на четвер або пятницю та клюб ББ. грозить, що не допустить до засідання сойму перед утворенням уряду.

Звідки йдуть гроші

на большевицьку пропаганду

Є три жерела, з яких большевики черпають засоби на ведення комуністичної пропаганди, то є на поширення большевизму по цілім світі. Перше жерело, то гроші видушені з українського і російського працюючого народу. Друге жерело, то гроші з заграничної торговлі Радянщини, а третє жерело, найбрудніше то фальшиві гроші, що їх підробляють самі большевики.

Перше жерело відкрити можна в совітськім бюджеті. Там у рубриці „основні резерви Ради Нар. Комісарів" поставлена позиція від 100 до 120 міліонів рублів. З тих грошей 70-80 міліонів рублів служить виключно на оплачування російської комуністичної партії, а сума 30-40 міліонів рублів призначена на оплачування постійних комуністичних організацій за кордоном. В тім самім бюджеті знаходимо також позицію „на дипльоматичні й торговельні представництва за границею". В тих заграничних большевицьких місіях і посольствах число урядовців незвичайно велике нпр. в Парижі є їх понад 300, в Польщі коло 300, в Німеччині понад 400 і т. д. Чим займаються ті урядовці, не трудно догадатися. Обі ті позиції безпосередно обтяжують податників в СССР, значить, здерті з працюючого народу, бо капіталістів там чейже нема.

Друге жерело це загранична торговля. Як відомо большевики мають монополь заграничної і внутрішної торговлі СССР. Як вони при тім заробляють, побачимо на прикладі. Нпрм. закупили в своїм краю збіжжа за міліон рублів. Закупили по ціні, яку назначив уряд, отже ледви за 60% ціни заграницею. То збіжжа большевики продали прим. в Англії за 120.000 фунтів стерлінгів (або за 1.200.000 рублів). Нехай транспорт, цло коштувало їх 10.000 фунтів ст., а 60 тисяч ф. с. піде на купно господарських машин, то все таки лишиться їм ще 50.000 фунтів стерлінгів то є пів міліона рублів. Тих пів міліона можуть призначити на комуністичну пропаганду в Англії.

Але на тім не кінець. Купили, як сказано, большевики в Англії господарські машини за 60.000 фунтів стерлінгів, а продали їх у себе що найменше за 1.100.000 рублів. Нехай 100.000 р. коштує їх транспорт і цла, то все ще лишиться їм 1 міліон, котрий видали на закупно збіжжа. В той спосіб захована „бюджетова рівновага" і операцію можна зачинати на ново.

Найбрудніше жерело доходу большевиків се фальшування грошей. З початком сього року відбувся в Берліні процес, котрий виказав, що московські большевики вже від кількох літ виробляють фальшиві доляри, англійські фунти, французькі франки й німецькі марки. В переловлених комуністичних касах знайшли маси фальшивих паперових грошей того самого типу.

Революційні рухи в Китаю підпирали московські большевики фальшивими грішми. Знавці кажуть, що приватні особи не моглиб так добре і в такій скількости підробляти грошей. До того потрібні спеціяльні лябораторії, великі фабрики паперу й спеціяльні графічні заведення, якими може розпоряджати тільки держава. Всі нитки тих брудних справ ведуть в большевію.

Перша подорож велита—корабля

Дня 19. березня виплив з Бреми до Ню-Йорку найбільший та найновіший німецький велит-корабель „Европа“. Це вже другий з черги такий німецький корабель, а перший Бремен вже давно плаває.

„Европа“ збудована після найновіших досягнень корабельної техніки. Щоби мати хоч приблизно поняття, що це за корабель, вистарчить навести, що довжина його виносить 285 метрів, (більша як 1/4 км). а ширина 31 метрів. Корабель цей має 975 осіб самої залоги, а може набрати кілька тисяч подорожних. Парові кітли опалюють нафтяною ропою. Цей опаловий матеріял не вимагає стільки місця, що вуголь і скорше відбувається його набирання. Ціле машинове уладження поділене на кілька зовсім осібних відділів і колиб один відділ попсувався, заразже зачинає працювати другий і не може бути жадної перерви в русі. Корабель порушують 4 величезні шруби, а кожда з них важить 18 тон.

Корабель має два комини і один з них служить для передньої групи кітлів, а другий для задньої. Щоби заощадити воду, якої потребують кітли величезну скількість, зужиту пару відпроваджують, охолоджують, вона скроплюється і вже як воду допроваджують знов до кітлів. Для самого остуджування зужитої пари, потрібно що години 32 тони студеної морської води, яку помпують з моря, а як вже огріється, виливають її назад у море.

Для витворювання електричного світла, має корабель величезну електрівню, в якій занято 420 електромонтерів. Для допроваджування свіжого воздуху, служать величезні електричні вентилятори, які достарчують що години півтора міліона кубічних метрів воздуху для подорожних та міліон сімстот тисяч куб. метрів воздуху для машинових відділів. Довжина електричних дротів на кораблі, виносить тисячу кільометрів. До кождої каюти навіть для залоги, допроваджують водопроводи свіжу зимну та горячу воду. Надзвичайно роскішно уладжені каюти першої та другої кляси.

Перший німецький корабель „Бремен“ переплив дорогу з Бремен до Ню-Йорку протягом 4 днів і 18 годин. Капітан „Европи“ хоче час подорожі скоротити до 4 днів.

Протиалькогольний рух в Рогатинщині.

Є недалеко Рогатина громада Дібринів. Було це одно зі знаних пияцьких сіл в повіті, славне з бійок і авантур. В осени минулого року заходами голови чит. „Просвіти“ Паснака і пароха о. Скаскова повстав при читальні „Просвіти“ Протиалькогольний Кружок „Відродження“, до якого приступило 150 членів. З цею хвилею громада наче віджила: коршма, до тепер все переповнена, опустіла, послідні Різдвяні Свята обійшлися без бійок і авантур, танці і вечерниці в читальні відбуваються без горілки і пива; хрестини, весілля також без цьої отруї.

Заходами рогатинської Філії „Відродження“ повстали протиалькогольні осередки „Відродження“ в таких громадах: Бабухові, Бабинцях, Пукові, Фразі, Стратині, Виспі, Григорові, Заланові і Явчу. В Явчу в неділю 2. березня 120 мущин і жінок зложило святочно присягу в церкві, що не будуть вживати ніяких алькогольних напоїв, ані не будуть курити.

——

Сучасний авантюрист

Сучасним авантюристом і то в повнім значінню того слова, був Осип Клємс. Походив він з німецької робітничої родини. В 1913 з невідомої причини здезертирував з німецького війська в якому тоді служив і добровільно зголосився до французької чужосторонньої легії в Африці. Видно, що був добрим жовніром, бо дуже скоро дослужився до ранги фельдфебля. Та вскорі за якусь провину здеградовано його до капраля. В кінці знеохотився він до франц. війська і втік, до Рифенів, які саме тоді з Францією воювали. Приняли його не дуже радо, бо боялися, що він шпигун. Але Клємс дуже скоро потрафив переконати вождя Рифенів Абд-ель Кріма, що він хоче йому вірно служити Абд-ель-Крім іменує його своїм адютантом, а згодом доходить Клємс до почести міністра й начальника штабу.

Знаючи французьку й англійську мову, веде Клємс всю державну переписку, спроваджує зброю для повстанців, укладає відозви до французьких легіоністів — Німців взиваючи їх до переходу на сторону Абд-ель Кріма. І дійсно кілька разів вдалося йому намовити легіоністів до переходу до Рифенів.

За заслуги подарував йому Абд-ель Крім величаву віллю, а цей з вдячности перейшов на магометанську віру і змінив своє призвище на Каїд-бен-Гаді.

Французи побідили Рифенів, Абд-ель-Крім піддався, а Клємс втік в гори. Довго шукали за ним Французи, аж одному легіоністові — Німцеві вдалося підступом зловити Клємса.

Французький військовий суд засудив дезертира за державну зраду на кару смерти. Німецький амбасадор в Парижі інтервеніював у президента Французької републики, який замінив кару смерти на досмертні примусові роботи. Клємса, якому 40 літ, перевезено на остров Гуяну.

Збірка на Т-во „Відродження“

Українське Протиалькогольне Т-во Відродження просить нас оповістити: Львівське і станиславівське воєвідство дозволили Т-ву „Відродження“ на 4-дневну прилюдну збірку в днях від 28. до 31. березня 1930 р. Головна Рада Т-ва „Відродження“ робить також заходи, щоб і тернопільське воєвідство дозволило на переведення прилюдної збірки. До переведення згаданої збірки слід негайно утворити в кожнім повітовім місті Повітовий Збірковий Комітет на область даного повіту, а в кожній громаді і місточку місцевий збірковий комітет. У справі організації цих збіркових комітетів звертається Головна рада з зазивом до своїх філій, а де таких нема, з проханням до філій Т-ва „Просвіта“ і на їх руки висилає збіркові лісти, повновласти та правильники для збірщиків.

Головна засада збірки: збирати гроші і натуралія (яйця, збіже і т. д.) в кожній громаді, хата від хати, не минаючи нікого. Також кожна кооператива, читальня, церковне брацтво і товариство (Сокіл, Луг) повинні від себе зложити якусь жертву. До кого не зможе зайти збірщик, той зволить переслати свою жертву просто до Т-ва „Відродження“ до Львова.

Гроші зі збірки просимо пересилати на чекове конто 154.586, а зіставлення збірок разом з листами своїм Повітовим Збірковим Комітетам.

Український Епископат усіх трьох епархій, всі центральні культурно-освітні, економічні та гуманітарні товариства й установи, признаючи хосенну і необхідну працю Т-ва „Відродження“ для збереження здоровля, сили, моралі і майна українського народу та його молодого покоління перед алькоголем і його руйнуючими наслідками, видали спільний поклик-маніфест до українського народу з зазивом масово вписуватися в члени, закладати філії і кружки „Відродження“ та збірками і щедрими дарами його підпомагати. Сподіємося, що український загал у краю і за кордоном доложить усіх зусиль, аби ця перша протиалькогольна збірка дала найкращий вислід. (Адреса Т-ва Відродження: Львів, ул. Гродзіцких 4/III).

СВІДОЦТВА ЗДОРОВЛЯ ДЛЯ РОСТИН

На Зборах англійських купців ростин одноголосно ухвалено звернутися до влади з такою просьбою: Перевести міжнародню анкету в справі заведення свідоцтв здоровля для ростин. Відомо, що ростини так, як і звірята хорують і хоріб тих часто набавляються люди. На зборах подано до відома, що вже утворилася для Англії та її кольоній, ростинно-патольогічна організація. Вона буде стежити за відповідними приписами здоровля при ввозі ростин. За всіми засівами ростин, стежить в Канаді сама влада, щоби в зародку нищити всякі ростинні пошести.

На нове життя!

(Допис про село Медова).

Є села, про які нігде не згадується, нічо про них не пишеться, ані навіть сусідні села ними мало інтересуються, бо там тихо, тихесенько, один про другого нічого не знає. До таких сіл належить також і село Медова. Не тим воно малозвісне, що мале, але тим, що не проявляє воно ніякого життя. Ні читальні, ні кооперативи, ні кружка „Сільського Господаря", ні Лугу, ні церкви. Це надає йому характер давнього, загумінкового, панщизняного села. І таким сном блаженним спало воно довго.

Щойно в падолисті 1928 р. основано читальню „Просвіти", завдяки кільком рухливим одиницям, як Олександер Бойко, Михайло Бойко, Стефан Манащук і Павло Яремко. Першим головою читальні став Олександер Бойко, ініціятор і основник її. І дійсно від тої хвилі повіяло інакшим духом в селі. Цілу зиму сходились члени на читання історичних книжок, бо при читальні повстала зараз бібліотечка, котра числить до 50 томів. Дня 10. лютого 1929. р. відбулись другі збори. Знайшлись зараз і такі, що хотіли впхнути до читальні „Громадський Голос" та друге сміття, однак ідейний голова не допустив до сего, щоби хабаз вже в починах занечищував пробуджене село. В осени м. р. докінчено нову школу, в котрій вже збирається дітвора на науку і є надія, що по тих перших починах піде в селі до ліпшого.

Д.-в.

Чвертьрічна передплата „ПРАВДИ" коштує 3 зол.

Не буде вже штучних зубів

В Ню Йорку мав Джонні Бровн в дентистичному (зубному) інституті для небагатих відчит. Дентистичні техніки (ці, що роблять штучні зуби), що були в салі, обкидали Бровна гнилими яйцями й не давали йому говорити дальше. Аж поліція завела лад і він міг дальше читати свій відчит. Вкінці слухачі вручили йому китицю квітів і били оплески.

Щож було причиною цього всего? Бровн казав:

„Я найшов нерв, що оживлює кров і виділює вапно. Способом насвітлювання щоки, переводив я потім оживлення відповідного нерва й зуб відростав наново в місці, де передтим вирвано старий зуб, нездатний до вилічення. Відростав він на цих самих законах відживання, як відростають по знищених у дітей „молочних" зубах, нові зуби.

В моїй кліниці — закінчив він свій виклад — я лікував старих людей і їм відростали зуби.

На доказ, що він говорить правду, представив Бровн кількох цих, що їх лікував, переважно в роках від 40-60. Мали молоді, здорові природні зуби. Коли це не є звичайне собі американське дурисвітство, то Джонні Бровн ставби великим добродієм людства.

45 літ самоти католицького схимника

Зі самого початку світової війни багато писали про дві Парижанки—маму і дочку, які були так обурені війною, що набрали собі запас поживи та щоби зірвати всякі взаємини зі світом, замкнулися в своїм мешканню. Та люди скоро перервали їм цю добровільну самоту. Сусіди завважали, що їх мешкання весь час замкнене, занепокоїлися тим і повідомили про це поліцію, котра зараз же прибула і казала виважити двері. Так проти їх волі нарушено їх самоту.

Зате ліпше вдалося одному католицькому священикові в Царгороді. В одній частині Царгороду, що зветься Пера, є маленька католицька церковця св. Антонія. Там живе в підземелю в маленькій келії катол. священик о. Жан вже 45 літ. Цей схимник не бачив ні літаків ні самоходів, взагалі не бачив нічого з того, що за той час нового появилося. І коли союзні війська покидали Царгород, одержали формальну обіцянку від турецького правительства, що не буде нічим нарушений спокій католицького схимника і що його не заставлять насильно покинути келію. Добрі люди приносять йому поживу, одіж, книжки, часописи і все це лишають коло його дверей, бо за тих 45 літ ще ніхто його не видів.

З нинішним числом „Правди" висилаємо чеки Почтової Щадниці.

А. Лотоцький. 2)

Окаянний

Над річкою, над Альтою...

Не зустрінувся князь Борис із Печенігами. Мабуть тільки завважали лискучі шоломи й щити червоні полків княжих — втекли поза межі Володимирової держави.

І каже Борис дружині:

— В Київ вертаємо!

Спішно князеві Борисові в Київ золотоверхий, спішно до батенька старенького. Бо не на золотокованому престолі оставив він його в Києві, а на кроваті тисовій — недужого під Києвом у Берестові.

— Чи полекшало батечкові мойому, чи погіршало—журився молодий князь.

Спішно йому! Та дарма! Літо, гаряче! Не сила йти скоро й коням мука й дружині.

Та ще й у важкій залізній зброї. Раз у раз треба спочивати, коні попасати. І спочивають. Де тільки яр глибокий та захистний, а в ньому срібний потічок журчить—пристають, коней попасають, напувають, залізні шоломи скидають, шоломами погожу воду черуть, покріпляються.

Важко, важко йти походом у спеку, у літну!

— Коби скоріще зі степу та в луги, у ліси холодні — зітхають дружинники піт із чолів обтираючи.

Ще з степу не вийшли вони, як до князя до Бориса гонець на спіненому кони пригнався.

— Княже — каже — вістку невеселу приношу тобі: нема твойого батька рідного, великого князя Володимира, Сонячка Ясного, нема вже в живих! Помер у Берестові й поховали його в Києві...

Як почув цю вістку сумну князь Борис, мов бременом важким із порока хто в серце вдарив його—все тіло, дуже, юнацьке деревіти стало, похилилася до долу горда княжа голова, ясні золотисті кучері покрили високе біле чоло, а голубі очі слізми залилися рясними, котилися сльози горохом по білому гарному виду.

— Горе мені, світе очей моїх і зоре лиця мойого — ридав князь на голос, ні на кого не зважаючи. — Нема вже цього, що в молодощах моїх мене нерозумного на розум наводив! Горе мені „батеньку й володарю мій!" До кого прибіжу, на кого погляну! Де насичуся такими мудрими науками й порадами розуму твойого? Горе, горенько мені! Не було навіть мене, батеньку мій, щоб твоє чесне тіло я своїми руками в домовину поклав. Не судила мені доля понести на раменах моїх тіло твоє ні цілувати твій волос сивий! Та, добрий батеньку мій, — згадай мене на світі на тому! Серце в мене горить, душа смутком думки наповняє й я не знаю до кого звернутися й до кого важке моє горе простерти! До брата, що мавби я його замісць батька? Не знаю...

Сумно стояли всі кругом князя голови схиливши до долу! Жаль і горе князя й їх горе! Сумно стояв і гонець, що вістку приніс невеселу князеві! Жаль йому любого князя. А це ще не все з чим він прибув! Найважнішого не сказав він іще! Як тут сказати йому тепер, як сказати?

— Княже мій любий та добрий, не все воно ще що я тобі сказати маю...

Князь Борис підвів голову й каже:

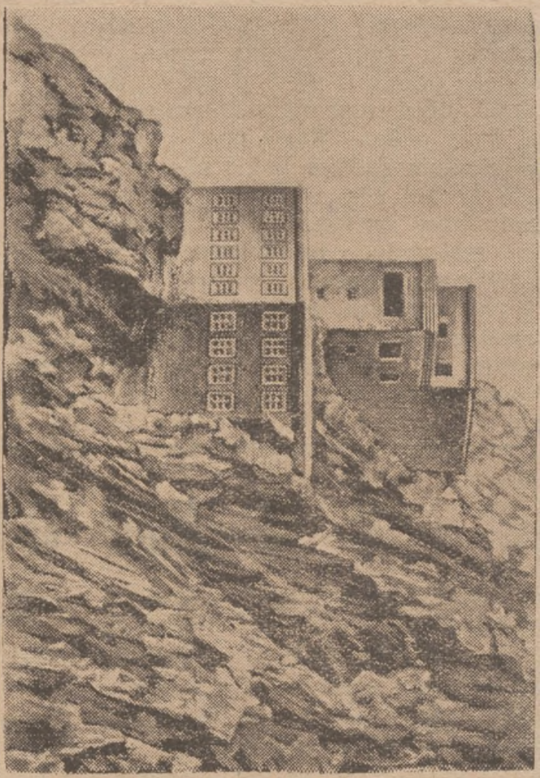
— Говори!

— Княже, на київському великокняжому престолі, на престолі, що тобі призначив його великий батько твій, засів підкупством і лестю князь Святополк.

Метерольогічна станиця на шпилі гори

Небаром уже мають покінчити будову альпейського дослідного інституту на шпилі гори Юнгфрав у Швайцарських Альпах (3457 метрів над рівнем моря). Буде це одинока метерольогічна станиця на всему світі. Є правда теж високо (4810 метрів) збудована станиця на найвищій горі в Альпах Мон Блян та до ньої важко дістатися тай можна вживати її тільки не багато тижнів у році. Інститут на шпилі Юнгфраву, побудований на стрімкій скелі, не має доступу зі зовні. Доходиться до нього коридором, довгим на 300 метрів, пробитим у скелі. Цей тунель це вітка тунелю залізниці, що йде під Юнгфрав. Будова цеї станиці коштувала міліон золотих.

Такі метеорольогічні станиці дуже важні. Метеольогія це наука про зміни веремя (погоди). Учені метеорольоги розсліджують: тепло, вогкість, опади (дощ, сніг) тиснення повітря, струї повітря (вітри), а також світляні, магнетичні та електричні прояви. На основі цих дослідів учені можуть на кілька днів наперед означити, яка буде погода та загалом пізнають відки беруться зміни в повітрі. До цего дуже придатні метеорольогічні станиці, в яких є всі прилади потрібні до таких дослідів. Будують ці станиці звичайно на високих місцях.

На образку бачимо станицю на Юнгфраві. Причіплена вона до скелі, мов ластовине гніздо.

— —

НАСЛІДКИ ВЕСНЯНОЇ ПОВЕНИ у ФРАНЦІЇ

Ріка Марна виступила з берегів і залила околицю. З кожною годиною рівень води підноситься. Повінь в полудневих округах наробила кольосальної шкоди. Погибло 206 людей, 2673 домів завалилося, під водою було 143 тисяч гектарів. Шкоди оцінюють на міліярд франків.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ПІРВАЛИ 10 МІСІОНАРІВ

Американський Державний департамент одержав з Китаю депешу, що Китайські комуністи пірвали кудись з міста Канчов (коло Кантону) 10 католицьких американських місіонарів. Американський уряд робить заходи для звільнення пірваних.

ВАТИКАНСЬКА ДЕРЖАВА БУДЕ МАТИ ВЛАСНИЙ ГИМН

В тих днях був на авдієнції у св. Вітця, славний італійський композитор Маскані, який написав оперу „Сільська Лицарскість". Св. Отець поручив йому написати гимн для ватиканської держави. Маскані обіцяв зараз взятися до праці.

СНІГОВІЯ в ШВЕЦІЇ і ФІНЛЯНДІЇ

ПАТ повідомляє, що над Швецією і Фінляндією пронеслася сильна сніговія, яка спричинила в деяких місцях перервання телєграфічної комунікації. В однім місци вискочив зі шин особовий поїзд. На щастя обійшлося без людських жертв. Наслідком сніговії, наїхало на себе два пароплави.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО АВСТРАЛІЇ

Австралія дуже нерадо приймає до себе чужих людей. Хоч там населення рідке і на 1 квадр. кільометер не випадає там навіть один чоловік, то умови життя, особливо для рільників там важкі. Нераз і 10 літ триває посуха. От тепер упав там дощ, на котрий чекали вже 8 літ. Щодо еміґрації з Польщі, то в 1930 році може виїхати до Австралії тільки 150 осіб і то найблизші свояки замешкалих там польських підданих.

А князь Борис:

— Хай сидить! Він найстарший і йому належиться золотокований великокняжий стіл. Хай сидить, хай буде мені замість батька.

— Княже! Не батьком він тобі хоче бути! На твоє він життя чигає—вбити тебе хоче, тебе й брата твойого Гліба й інших братів, щоб безпечно й певно сидіти на престолі.

— Вбити мене? — каже князь Борис — вбити! Не можу я цьому няти віри.

— Княже, я не видумав цього — на це гонець. — На власні вуха чула це слуга Путьші — стара Гремислава. Вона сином переказала в Київ до мойого батька.

— Чула? Від кого? — спитав князь.

— Вона була в городі, а в саді під грушею сидів Путьша з Ляшком. Вони не бачили її й говорили досить голосно, так що вона чула все виразно. Вона сказала батькові мойому. а батько каже мені: „Сідлай коня, Яромире, тай гони за князем" А я кажу: „А деж я знаю, де шукати князя?" А батько: „Бог тебе запровадить—їдь!" І я на коня тай помчав! І Бог поміг мені тебе найти княже...

— Дякую тобі, Яромире! Та смерти я не боюся. Моє життя в Божих руках. Вертай здоров до батька...

Гонець, попасши коня та покріпившися з княжими дружинниками, відїхав назад у Київ.

А князь Борис задумався:

— Що мені діяти? Не хочу я відбирати в Святополка великокняжого престола. Хоч батько наш мені був призначив його, та видно така Божа воля, щоб, як звичай каже, найстарший у нас княжив у Київі й був молодшим братам у вітця місце. Поїхатиб мені в Київ та сказати братові Святополкові це...

А дальше знов думав:

— Лихо, що не тільки на мене завзявся Святополк, а й на мойого молодшого брата — на Гліба! Що мені діяти? Поїду в Київ, то ріжні люде можуть змінити намовами мої наміри, можуть присилувати, щоб я прогнав Святополка — а я цього не хочу, не хочу...

Рушили дальше. Дорогою важкі думи не кидали князя Бориса.

— Що робити? Що робити? — все снувалося в його голові.

Над вечір прибули над ріку Альту.

— Тут заночуємо — каже князь Борис. Теперечки не спішилося йому. Нема до кого тай нема чого...

На другий день, десь під полудне прибув у княжий табор дружинник Святополка з письмом від нього до князя Бориса.

Писав князь Святополк:

— Брате Борисе! Невеселу вістку доношу тобі, коли вона вже скоріш не наспіла до тебе — наш дорогий батько не жиє вже! Поховали ми його в Київі в церкві св. Богородиці, як належалося великому князеві. Жаль, дуже жаль, що тебе не було. А тимчасом Кияне наперли на мене, щоб я як найстарший засів на великокняжому столі. Я відмагався, та вкінці ніяк було. Та ти, брате, на цьому не вийдеш зле. Я до твойого уділу ще придам тобі землі...

Читав це Борис, і лице в нього розяснювалося:

— Неправду донесли мені! Не ворог мені брат мій Святополк.

(Дальше буде).

Як мурашки гасили огонь

Це загально відоме, що мурашки з усіх комах мають найбистріший інстинкт. Мурашник (муравлище) це неначе окрема держава. Там кожна мурашка сповнює слухняно свою працю, яку їй наказує інстинкт. Коли треба лучить свої сили до спільних змагань. В небезпеці кожна мурашка без вагання наражує своє життя й не уступає зі становища, поки стає їй сил.

Такий цікавий примір, де мурашки, щоб ратувати свою державу, свій мурашник, жертвували життям, описує один дослідник природи.

Мурашки гасять запалену свічку в протязі $4^1/_2$ мінути.

Цей учений узявся досліджувати мурашник рудих лісових мурашок, що їх у нас подекуди зовуть „ковалями“. Вони, як відомо, будують собі мурашник із чатиння, з дрібних гилячок та жорстви (грубого піску). Одного дня рішився він зробити досвід, чи мурашки вміють гасити вогонь. Він вложив у мурашник свічку так, що вона тільки на три центиметри виставала з мурашника. Ледво він це зробив, як уже появилися на свічці перші патрулі мурашок, що докладно оглядали стеарину та гніт. Була 10 година рано, коли прир. дослідник засвітив свічку. Полумінь свічки була висока на три і пів центиметра. Відразу завважав учений серед мурашок трівогу й знаки порозуміння, що їх давали собі рухами ріжків. Мов на який тайний приказ нараз кілька мурашок, видно сильно подразнених, стали скакати простісінько в полумінь, щоб її загасити. Даремні були зусилля! Всі падали мертві з обпаленими членами. Дослідник крім мертвих мурашок завважив на свічці дрібосенькі бронзові цяпочки. Були це маціпкі галапаси (чужоїди) мурашок. Мурашки скидали їх зі себе в полумінь. Відсіль були ці скоки, які могли бути причиною смерти.

По першім невдатнім наступі на полумінь, настав між мурашками живіший рух. Мурашки збилися в купу немов, щоб нарадитися. Потім кілька мурашок стало знов лізти на свічку. На самім краю свічки напроти полуміни станули ці мурашки сторчаком, так що держалися тільки на задніх ніжках. Голови й кінець туловища звернули на полумінь і так прискали на неї трійким плином залозів. За кожним разом полумінь сичала. Що полумінь пекла, то кожна з них могла видержати не довше двох-трьох секунд, а потім падала зі спаленими ріжками й передніми ніжками. Щоб становище пожарної сторожі було безпечніше, мурашки-робітниці взялися зносити чатиння й за хвилину виповнили ним простір між підставою й краєм свічки. По цьому мості сильніші мурашки бігли вже громадою й почали спільний наступ. Полумінь сичала вже тепер раз за разом й хвилинами пригасала. Та всеж таки й тепер було ще чимало ранених, попалених мурашок. Однак великі страти не спинили мурашок від небезпечної роботи. Що значить життя одиниць, коли весь мурашник, їх держава в небезпеці. На мертвих рядах появлялися нові, готові до наступу й на смерть. А небезпека була чимала, бо тут і там тліло вже від жару чатиння. Правда тліючі іскри огнева сторожа зараз гасила, та положення було щораз трудніше. Скріпили огневу сторожу новими силами й щораз густіше обливали полумя. Тепер полумінь миготіла все більше й більше, хвилинами пригасала. Вкінці засичала виразно та згасла — небезпека пожару минула.

Все це гашення свічки трівало пів пята хвилини. Та мурашки дальше звогчували гніт і горяче чатиння. Інші забирали спалені жертви й ратували ранених. Навіть частину мурашок, що потонули в стеарині, вдалося їм витягнути заки ще стеарина застигла. По хвилині мурашки вспокоїлися. Численні відділи вертали до своїх звичайних робіт. Остали

Мурашка витрискує їдь із залози. побіч сама залоза.

тільки робітниці, що направляли ушкоджену будову та сторожа біля свічки, що вже була загорнена чатинням. Так мурашник вратовано жертвою життя багато мурашок. Дослідник запримітив, що кермували гашенням і гасили тільки сильніщі, більші мурашки. Малі, слабші мурашки не мали такої рішучости. Вони були, правда, сильно розворушені та тільки безрадно бігали тут і там. Байдужих і непорадних гнали до праці мурашки-вояки, що сильними щоками давалися в знаки неслухняним.

Бачимо з цього, як Всевишній Бог, навіть таким дрібнесеньким комашкам дає інстинкт до оборони, щоб могли зберегти свій рід. Багато моглиб від мурашок навчитися й люди, а в першу чергу цеї великої посвяти для загального добра, для добра всього роду.

НЕЗВИЧАЙНИЙ СОН

Італійські часописи пишуть: в околиці Палєрма один селянин від тижня бачив у сні людський кістяк, що підходив до нього з простягненим рамям і говорив: „Я похований під твоїм порогом. Добудь мене з цього гробівця“. Селянин пішов до професора Маркуля, що вів розкопки на недалекому кладовищі з дохристіянської доби та оповів йому свій сон. Професор Маркульо пішов туди та в глибині 1 метра справді найшли гробовець зі знаменито збереженим кістяком. Професор Маркульо каже, що кістяк походить із перших століть по Хр.

КІЛЬКО ЖИДІВ НА СВІТІ

На цілій земській кулі є 14.200000 Жидів. З цего в Европі 9,650.000, в Америці 3,300.000, в Азії 750.000, в Африці 500.000, в Австралії 25.000. В Европі найбільше Жидів у Польщі. Тут живе їх 3 міліони, або 10 відсотків усього населення. Другою державною щодо скількости Жидів це Зєдинені Держави Півн. Америки. Там теж є до 3,000.000 Жидів, та відсоток тільки $2^1/_2$ з усего населення держави. Третє місце занимає Радянщина. Там теж є до трьох міліонів Жидів, що дає 2·5 відсотків всего населення Радянщини. Дальше йде Ромунія. Там є 800 тисяч Жидів, 5·2 відсотків всего населення Ромунії. На пятому місці Угорщина. Там Жидів до 600 тисяч.

НАЙБИСТРІШІ ПОЇЗДИ НА СВІТІ

Найбистріший поїзд на світі є в Англії на лінії Лондон-Брістоль. Він їде понад 106 кільометрів на годину. Ці поїзди не спиняються зовсім у дорозі. Воду в тендер набирають автоматично, навіть не зменшуючи скорости.

Другі щодо бистрости це французькі експреси на лінії Париж – Сенкантен, які пробігають цю віддаль майже з бистрістю 100 км. на годину.

На третьому місці є німецькі курієри, що на деяких лініях їдуть з бистрістю понад 90 км. на годину.

Давніше найбистріші поїзди були в Америці. Тепер вони далеко осталися позаду. Найбільший поїзд на лінії Сан Франціско — Ню Йорк біжить 77 кільометрів на годину.

У нас скорість поїздів позаду й американських.

„Шиpіть Правду“

Старосамбірщина будиться

Огляд культурно-освітнього руху.

Прикро дається тут відчувати недостача систематичної культурно-освітньої праці. Село опущене, ним ніхто з місцевих ані позамісцевих майже не цікавиться. Між парубоцтвом шириться хуліганство... Але ось жмуток відрадніших проявів, надія на краще...

Ось насамперед село Нанчілка велика. Дня 26 І. відбулися тут після вечірні інформаційні збори в справі оснування читальні „Просвіти". Про значіння освіти й організації сказав промову п. О. Т., повітовий люстратор. Опісля говорив священик о. І. К. Село Н. вел. сильно відстале від світа. Знайшлися одиниці, які киринили між народом, щомовляв-провідники хочуть людей у біду пхати, а самі в догідну хвилю втечуть...

Дня 1/ІІ. відбулись загальні збори кооперативи в Нанчілці м. Білянсовий звіт здав повіт. люстратор кооператив п. З. Говорив про завдання й ціль кооперативи. Приявних селян було поважне число. Вислухали промови уважно. Палке слово сказав о. І. К. й загрівав до кооперативної та освітної праці. Село немає читальні. Однак дещо свідоміше від Н. в.

Дня 2 с. м. були інформаційні збори в справі оснoвання читальні „Просвіта" в Біличі-дол. Нарід явився численно. Промовляв й здавав звіт з діяльности нашої парл. репрезентації о. сенат. Татомир. Нарід з одушевленням вислухав промови. Потім промовляв в справі зрозуміння кооперативної й просвітянської ідеї о. І. К. По промові о. І. К. ставляли селяне допити й внески. Жалились на всякі кривдячі розпорядки й надто великі податки. Село там опущене. Там в селі аж 20 примірників „Гром. Голосу", які запренумерував один Біличанин, що перебуває тепер в Америці. Вартоби більше присвятити праці селу, а його рівень скоро піднесеться.

Свій.

Виїмкове місто

Горожани не лише не платять податків, але ще й їм доплачують

Всі нарікають сьогодні на великі податки та на дорожнечу. І здавалобся що нема на світі такої закутини, де не нарікавби нарід на податки, а виходить що таки є. Такою щасливою закутиною є місто Еберн у Німеччині. В минувшім році мешканці того міста не лише не заплатили ні сотика податку а ще й кождий з них одержав з магістрату по 60 марок (около $14\frac{1}{2}$ доляра) та по три вагони дров. Ся нечувана нігде річ пояснюється тим, що це місто має величезні ліси, вирубує їх і покриває не лише всі розходи міста, а ще й має зарібок.

ЗНОВУ РЕВОЛЮЦІЯ В КИТАЮ

Китайські повстанці виступили проти правительства в Нанкині і створили нове правительство в Пекині. На чолі того нового правительства станув генерал Єн-Сі-Шан. Прихильники Чан-Кай-Шека втікли на територію посольської дільниці в Пекині.

Обезпечуймо худобу

На кооперативній основі.

Велику вагу в кождім господарстві має удержання худоби. Коли господареві згине корова чи кінь, то для неодного се страта, яку вже годі повернути, а родина на довгі роки лишається без ложки молока. Зарадити тут може лише взаїмна поміч громадян. Пишу се на підставі довголітнього досвіду, надіючися, що по розясненню в кождій громаді повстане така спілка взаїмної помочи.

В громаді Підпечари п. Тисьмениця є ся взаїмна поміч (перша в краю) вже від 25 літ, як про се було перед війною подане в календарі „Просвіти". По установленню валюти по війні спілка відновлена і видно, що є корисна, коли помалу ціла громада приступила до спілки і в послідній році було забезпечених 600 коров і 300 коней.

Пересічна смертельність худоби є 2%. Коли возьмемо 100 штук пересічно по 300 зл., а дає разом 30.000 зл. А коли члени зложать по 2 зл. від сотки то є разом 600 зл., вже Спілка може навіть в 3 випадках помогти членові, щоби зараз міг купити нову худобину. Для переведення сего треба заложити кредитово-запомогову Спілку. Статут кооперативи з доданим уступом про такий запомоговий фонд має вже Ревізійий Союз У. К. Члени Спілки вибирають кромі звичайної управи кількох членів —відповідно до громади — зі всіх кінців села, котрі оглянуть худобу чи здорова і оцінять після пересічної, ярмарочної ціни. Ялівник записується від 3. місяців. Члени складають по 2% від вартости і вже спокійні за свою худібку. Коли худоба заслабне, власник повідомляє котрого з членів управи і найблизшого з поміж членів оціночної комісії, щоби рятувати. Коли не можна урятовати, то Спілка продає штуки різникові чи споживчій кооперативі. Виплачується відшкодовання $\frac{3}{4}$ записаної вартости (бо власник має ще шкіру), а коли продала Спілка, то $\frac{4}{5}$. Докладнійші пояснення в ріжних припадках подає списаний на підставі довшого досвіду правильник. Обезпечення треває рік, а з кінцем року знов комісія оглядає і платиться вкладку на слідуючий рік. Звичайно по році з тих вкладок щось ще лишається так, що той запомоговий фонд в Спілці зростає і забезпечує членів навіть на надзвичайні випадки. Спілка закупить добрий ветеринарський підручник, а з тих ощадностей купує для ужитку членів ліки і прилади до ратовання худоби. Також може помогти свідомійшому членові відбути ветеринарський курс, що буде з користю для цілої громади.

Друга користь така: гроші одержані яко вкладка запомогова зичить Спілка членам на відповідні тижневі чи місячні рати, відповідно до обставин в громаді, на невеликі 8-10 відсотки. Коли почислимо уділи членів зложені на запомоговий фонд, се вже буде добрий початок для позичкової каси. А запомоговий фонд все зростає! При тім як ко-

ДАНИЛКА СОКИРИ

СЛОВО ЩИРЕ

Село наше, як село! Й тут добро колись цвіло. Та потім наспіло лихо — лихо, горе та журба. А з тим лихом боротьба в Мортка в коршмі спала тихо. Ми безрадні і слабі, гріб копали вже собі — збирав Мортко ґрунт за ґрунтом, оставляв нам лиш торби. Серед стонів і журби проти лиха стати бунтом не уміли ми ніяк, бо безрадний, хто пияк — продав Мортковии ввесь розум! Мортко його вчитель, пан — він слуга його, „Іван" ходить пішки, Мортко возом парадує по селі й жиденята теж малі поставали паничами, Сура Морткова також, що пізнати вже не мож, наче вже рівня з панями. Так давно у нас було, пропадало вже село. (Того я не памятаю, батько лиш оповідав, як і він так пропадав і дійшов вже був до краю). Аж священик молодий, взявсь спамятувать людей, завзивав всіх до присяги: що зречуться раз на все, що все лихо нам несе — оковити, тої браги. Спершу важко то ішло, опиралося село, йшла робобота мов по груді, та поволи в боротьбі враз сказали всі собі: „Годі гнить в коршемнім бруді!"

Мов проснулося село, як в улію загуло: „До роботи, до просвіти!" Лиш кілька минуло літ, мов наново всі на світ народилися, щоб жити так як люде не звірі. Жидва наче комарі заворушилась купками й забреніла: „Ни, ни, ни! А дивіть-но, Івани хочуть теж бути панами! А що з нами тут буде, як так дальше все піде — прийдеться з села втікати — круто нам тепер прийшлось, треба радити тут щось, треба радити, думати."

Не лиш в нас, в цілім краю було так. (Досить жию, то вже дещо памятаю). Вже відроджувавсь ввесь край". Горе, лихо пропадай геть із нашого вже краю." Так всі думали у нас, а жидва собі в той час: „Зле туг може з нами бути! Годі так лишити їх, оцих ґоїв наших всіх, так без дурмана-отрути." Тут учений жид встає: „Як горілки ґой не пє, лиймо в душу їм отруї — нищмо віру в серцях їх, проти Бога ведім всіх — Як вже то їм засмакує, тоді їх розсваримо і знов тут заживемо — як колись було — панами. Обережно треба йти, щоб дійти нам до мети, щоби все був ґой під нами. Про комуну говорім, „земським раєм" їх дурім, що готовлять комуністи — так їх злозимо у сіть, знищіть їх ворожа сніть, а ми будем хліб їх їсти." От таке то вам було! Йде отруя на село для чортівського пира! Всякий пильно взважай і не вір в червоний рай!

Данилко Сокира

трий член не має грошей відразу на оплату, затягає в своїй Спілці позичку, так що всі оплати складає з гори і вже має худобу обезпечену, а довг сплатить звичайними ратами з відсотками.

Ведення потрібних книжок легке. 1. Реєстр членів, 2. Книжка уділів, 3. Касова (ліквідаційна книжка як в кождій кооперативі), 4. Книжка на спис худоби. В тій книжці кождий член має свою сторону. На горі власник, потім кожда штука худоби описана, вартість, належність до зап. фонду і посвідка вплати, 5. Книжка позичок. Кожда сторона для одного, на горі позичаючий і поручники, при чім вони підписом стверджують одержання позички. При більших позичках підписують скрипт довжний, 6. Книжка асигнат, де пишеться число з книжки довжників, назва, і в окремих рубриках означуючих призначення: запасний фонд (обезпечення), сплата позички, відсотки і т. п., а на другій стороні розхід. Кромі попередних рубрик є ще кошти завідування, движимість і т. д. Суму одержану одного дня вписується після порядкового числа асигнати, по рубрикам до касової книжки. Коли члени будуть складати на ощадність (а до сего треба заохочувати) або Спілка затягне позичку то на се треба окремої книжки, а також місце на спис виплаченої шкоди — запомоги.

Коли в котрій громаді схочуть оснувати таку Спілку, а потребують ще яких пояснень, радо їх уділю. А як булоби де треба, то можу приїхати на Заг. Збори, все пояснити і показати ведення книжок.

о. Клим Кульчицький.
(Підпечари п. Тисьмениця).

ЕМІҐРАЦІЯ ДО КАНАДИ

Уряди Посередництва Праці закінчили вже кваліфікацію рільних робітнників, що мають намір виїхати до Канади. Контингент тих робітників вже вичерпаний. Рекрутація рільних родин відбувається дальше.

Еміграційний уряд остерігає кандидатів на виїзд, щоби не приїзджали до Державних Урядів Посередництва Праці без завізвання зі сторони тих урядів, бо при реєстрованню кандидатів придержана є черговість відповідно то дати, коли хто зложив подання. Коли емігрант без завізвання зявиться в Державному Уряді Посередництва Праці, то це йому нічого не поможе і він лише витратиться на дорогу. Кандидати на виїзд, завізвані до кваліфікування, повині як найскорше зявитися в дир. Уряду, бо по двох тижнях проволоки їх скреслюють з евіденції. Особи, закваліфіковані повинні так само негайно явитися в корабельному товаристві, щоби не втратити місця в контигненті. Наслідком більшого числа зголошень, ті, що зложили подання в останніх днях не можуть числити в цім році на виїзд.

Вирівнайте передплату за І-ий квартал

КАРТОПЛЯНИЙ РАК

В Німеччині шириться рослинна пошість т.зв. картопляний рак. Німецький уряд видав відповідні розпорядки щодо поборювання цеї недуги, що нищить картоплі.

На образку бачимо картоплі заражені картопляним раком.

—о—

Живопліт з „бадамча.“

Послідними часами число пригідних на живоплоти рослин збільшилося ще одним видом колючого куща, званого в науці „Amygdalus spinosissima“. Рослина ця вспіє в недалекій будучности дати немало пожитку всім, хто схоче забезпечити свій сад, город, або двір. Живопліт цей є на стілько густий і непрохідний, що хіба тільки маленьким гризунам він не може бути завадою.

Amygdalus spinosissima, або „б а д а м ч е“ як його називають в Туркестанськім краю (в Азії), росте в Туркестанських горах при найгірших умовинах. Бадамче витримує довші посухи в часі літа і спеки до 30 і більше степ. Реоміра, а зимою морози до 20 і більше степенів при непокритій снігом землі, на височині до 7000 стіп над рівнем моря, і при таких условинах вона не гине. Зоруження цего куща чисто азійське; кождий прутик має на кінці дуже гостру і тверду голку на приблизно до 12-15 центиметрів довготи, ріст її досягає 2-3 метри, галузки розложені дуже густо і сторчать на всі сторони. Листя сильне, ясно зелене, не піддається нападам насікомців, вчасно розвивається і пізно опадає. Розмножують бадамче насінням, котре має вигляд маленького міґдала, тільки не плоского а дуже повного з боків. Бадамче легко сходить, коли насіння свіже. Одначе скоро тратить силу кільчення. Молоді рослинки бадамча добре витримують пересилку, лиш при садженню, майже все прутики від гори до половини сохнуть. Тому після засадження належить все обтяти рослину, зіставивши прутика на 6-10 центиметрів над поверхнею землі, По такім обтятю рослини нічого не терплять, а навпаки видають багато моло-деньких прутиків від корінів, і кущики укладаються густійше. Садити можна з однаковим успіхом як в осени, так і на весні. На цілком непрохідний живопліт з бадамча, садити не рідше одного метра і ліпше всего в ровець викопаний ³/₄ метра глибоко, а 60 цм. широко; причім рослини розміщуються в шаховім порядку під обі стінки рівця. Таким чином, живопліт буде в два ряди, котрі скоро зростуться, і буде одна непрохідна стіна. Стриження бадамче видержує також знаменито, так що можна його навіть формувати.

Михайло Бардега.

Не вдалося

В місті жив собі панок,
Що великий був скупар —
А тут ти плати що крок,
Де не підеш, де не вдар...

Простудився він якось,
Та натура скупаря,
Щоб платити не прийшлось,
Хитро він до лікаря:

„Що ви робите тоді,
Як простуда візьме вас?“
Лікар: „У такій біді
Кашляю я кожен раз“.

Самособою не Руданський

Жертви.

Збірка на весілю в М. Задорецького с. Стрілиська нові на Укр. Інвалідів 2·50. через Адм. „ПРАВДИ“.

Протести селян і робітників проти переслідувань на Великій Україні

Селяни і робітники з Крехович п. Долина зібрані у великому числі на читальняних сходинах дня 16. березня 1930. стверджують тяжке й під кождим зглядом невідрадне положення українського народу під владою большевиків.

З повним обуренням осуджують божевільні експерименти червоних катів над многострадальним українським народом, якнайрішучійше протестують проти переслідування віри й свободи думки та проти винищування найкращих синів України безприкладним в історії терором, а самим мученикам за віру та борцям за незалежну, соборну Україну шлють щирий привіт.

Громадяне Корнича і Королівки зібрані дня 16/3 1930 на спільнім пртестаційнім вічу проти релігійних переслідувань в СССР., глибоко обурені дикими жорстокостями, якими червоні большевицькі кати завзялися винищити всяку релігію в народі — особеннож католицьку, закладають перед цілим культурним світом

однодушний і рішучий протест

проти безпримірного і безкарного насилування свободи совісти і брутального топтання найшляхотніших, бо релігійних людських почувань.

Коли море невинно пролитої людської крови, вже 12 літ з насолодою виточуваної з нещасних жертв кріваво-го терору, не мало сили розбудити совісти політичних авторітетів культурного світа, які доси приглядалися мовчки сему нечуваному злочинови, то нехай всесвітний відгомін протесту всего віруючого людства культурного світа збудить їх зі сну байдужности і спонукає їх в імя гуманности і культури обдумати рішучі средства, щоби положити конець варварству XX-ого століття, що безпощадно, жорстоко і дико нищить найбільше цінну зі всіх людських свобід бо свободу віри.

За провід віча Михайло Ганущак.

—о—

Ми грекатолицькі українські селяни і селянки громади Завалє над Збручем чули голос нашого Найвисшого Душпастиря св. Отця Папи в обороні віри святої та невинних людей на Україні і в Росії.

І нас болить християнське серце, коли слухаємо про переслідування і мучення невинних людей через діявольських прислужників, безвірних московських червоних катів. Ми найрішучійше осуджуємо звірське, нелюдське гонення християн, котрі не хотять зрадити чести і віри своєї. Ми підносимо наш голос осуду проти беззаконного мучення по арештах-тюрмах наших братів і сестер по народности — інтелігентів, робітників і селян.

Кати! Спамятайтесь, бо постигне вас вскорі заслужена кара!

Невинно мучені наші братя і сестри на Україні і в Росії, ми молимося за Вас, щоби Господь Бог всемогучістю Своєю прискорив час вибавлення Вас від мук і переслідувань червоних безвірних катів комуністичних.

Завалє, дня 16. марта 1930.

Слідують підписи і печатки: Копоперативи „Християнська Єдність“ в Завалю і Читальні „Просвіти“ тамже.

Парохіяни громади Княждвір повіт Коломия яко учасники духовного зібрання в числі около 400 осіб відбутого дня 16. III. 1930 підносять протест проти більшовицького переслідування релігії, віри і Церкви, осуджують московсько-більшовицький терор на Великій Україні, звірське вязнення духовенства і селян, і заточеня на Соловецькі острови.

Зібрані ухвалюють однозгідно, з любови Христа і свого народа на кождім кроці поборювати так для церкви католицької як і укр. народу погубну комуністичну пропаганду.

Княждвір дня 16. III. 1930

Грек.-кат. уряд парохіяльний

Александер Майковський
гр.-кат. парох

Брацтво церковне

Іван Григоразь вр. *Іван Марусяк вр.*

Міліонер чи большевицьхий шпигун?

В Брукселі в Бельгії живе собі дуже богатий чоловік Барман, що недавно почав старатися о бельгійське горожанство. Маєток його оцінюють на 100 міліонів франків. Недавно купив собі фільварочок за 3 міліони. Бувби собі жив спокійно, якби не зачіпав біди. Та захотілося йому ще й горожанства. Поліція мусила перше розвідати добре, що то за чоловік і виявилося, що він і не Барман, а Гиринський і що він у дуже близеньких зносинах з большевиками. В його домі зроблено ревізію і найдено багато компромітуючих паперів. Тепер його посаджено в тюрму і підозрівають його, що він просто большевицький шпигун.

— —

МИТРОПОЛИТ ЛИПКІВСЬКИЙ НА СОЛОВЕЦЬКИХ ОСТРОВАХ

Рижські часописи повідомляють, що 80-літнього митрополита автокефальної церкви на Україні Липківського вислали большевики на Соловецькі Острови. Вислано його без суду тільки на підставі рішення ДПУ.

СВІЖА „ПЯТИЛІТКА“

АТЕ доносить про свіжу „пятилітку“, та цим разом не економічну, а... протирелігійну. Союз безбожників виробив „пятилітній плян“ поширення діяльности союзу. Завдання пляну такі: Протягом 5 літ довести число безбожників серед дорослих до 17 міліонів та до 18 міліонів між молодю у віці від 8 до 14 літ.

КОМУНІСТИ ЗНИЩИЛИ КАТОЛИЦЬКУ МІСІЮ в КИТАЮ

З Лондону доносять: Банда скомунізованих опришків напала на французьку католицьку місію в Тай-Пінг-Фу, що лежить між Кантоном і Гонг-Конг. Опришки зловили о. Крокка, тортурували його кілька годин, відтак знищили костел і дім місії, а о. Крокка забрали зі собою.

ЗАЛІЗНИЧИЙ ВИПАДОК в ПАЛАГИЧАХ

21 березня вїздив на стацію Палагичі особовий поїзд. З невідомих причин зїхав зі шин паровик. Випадок обійшовся без жертв.

БЕЗРОБІТТЯ РОСТЕ

Державний уряд посередництва праці зареєстрував дотепер 292.459 безробітних (в цьому числі 57.081 безробітних — жінок). За останній тиждень число безробітних зросло о 4.616. Тут подано тільки тих, що зголосилися, а скільки ще незголошених?

У ВАРШАВІ ВОВК ПОКУСАВ ДОЗОРЦЯ

В міському звіринному саді прийшло до крівавої битви між вовками й дозорцями. На одного з дозорців Кіліяна кинувся вовк. Кіліян був натільки притомний, що всунув вовкови руку в горло хижака. Надбігли інші дозорці й кількома стрілами вбили вовка. В Кіліяна пошарпане ціле рамя. Його перенесли зараз у шпиталь.

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ЛІТАК ВПАВ НА ПОЛЬСЬКУ ТЕРИТОРІЮ

Біля радянського кордону впав на територію дисненського повіту радянський літак, який був узброєний в скорострil. Літак падаючи занявся і бувби згорів та селяни збіглися і вогонь загасили. Оба летуни вийшли цiло з того випадку. Їх покищо арештовано а по списанню протоколу відішлють їх на кордон. Летуни заявляють, що вони заблудили в густій мряці.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

30 (17) Неділя 4. посту. Препод. Алексея Челов. Божого *Гл. 7. Евг. утр. 7. **Устав**: Веч. вел. „Блажен муж“ Госп. возвах стих. воскр. 7. і Препод. 3. Сл. Преп. І н. догм. 7. гл. Стиховні воскр. Троп. воскр. гл. Сл. Преп. І н. Богор. воскр. по гласу троп. Преп. Повеч. мале конд. Тріоди—Полунощн. нед. Утреня вел. Бог Господь троп. воскр. 2 р. Сл. Препод. І н. Богор. Катисми ряд. Сідал. воскр. з Богор. Ангельськ. Собор—Ипакой гл. Степенна гл. і проче воскр. По Єванг. стих. покаянні. Канон. воскр. Богор. Тріод. і Преп. Катавазія „Отверзу“. По 3 п. конд. ікос. сідал. І н Препод. По 6 п. конд. і ікос Тріоди. По 9. п. Світил. воскр. Сл. І н.Богор. На Хвалите стих. воскр. і Самоглас. Тріод. Сл. Тріод. І н. Преблагосл. По Славосл. „Днесь спасеніє“ По Отпусті Сл. І н. стих. еванг. На часах троп. воскр. конд. Тріоди Сл. Божа Васил. Вел. троп. воскр. Сл. конд. Тріоди І н. Богород. Прокім. Апост. Аллил. Єванг. і Причаст. нед. За Достойно „О Тебі радується“. Апост. 314. Єванг. Марка 40.

31 (18) **Понеділок** Святител. Кирила Єрусал. 1.4 (19) **Второк** Св. мучен. Хризанта і Дарії. 2.4 (20) **Середа** Поклони. Отців убитих в обит. Сави.

Сл. Преждеосвящ. Дарів. Госп. возв. стих. 28. на 29. з одною на Сл. і другою І н. Припіви від „Падуть в мрежу свою“. Проче як в Тріоди і на Службі Преждеосвящ. Повечеріє мале без поклонів. По Достойно – конд. вел. канона. Полунощн. повсед. без поклонів як звичайно, по 2 Трисвят. конд. канон вел.

Вечером правиться Утреня четверга 5. поста. (Поклони). Начало обичне, шестипсальміє. Аллилуя зі стихами і троїчними 7. гл. Сідалні окт. Пс. 50 і зараз Великий канон Андрея Критського як в Тріоди. Псальми хвалительні читається. По відчитанню псальмів, священик в епітрах. говорить: „Тебі слава подобаєть Господи Боже наш і тебі славу возсилаєм Отцу і Сину і святому Духу, нині і присно і во віки віков амінь (так береться все коли нема стихир на хвалите а не як в молитослові „аще же єсть пост глаголеться: Тебі слава і проч.). Потім Слава тебі показавшему нам світ. Читаєся Славословіє. По Славослов. Ектен. Ісполним як на Утрені. По ектенії стихири на стиховні Тріоди. Благо єсть 2 р. Трисвят. і по Отче наш „В церкви стояще“, Господи помилуй 40 р. і проч. Небесний царю. Господи помилуй 3 р. Сл. І нині. Честнійшую і проче. Молитва св. Єфрема з поклонами. По 12 малих поклонах Трисвятоє і по Отче наш: Господи помилуй 12 р. Отпуст малий дня.

3.4 (21) **Четвер** Преп. Якова. 4.4(22) **Пятниця** Свящмч. Василія. Служба Преждеосвящ. Дарів. 5.4 (23) **Субота** Акафістова. Пр. Богородиці.

*) **Преп. Алексія** зовуть чоловіком Божим. Про се є такий переказ. Раз в Римі підчас св. літургії, котру правив папа Іннокентій, далися чути в церкві такі слова: „Пошукай чоловіка Божого, що хоче вийти з тіла, нехай помолиться за місто“. Всіх пройняв ляк і ніхто не знав, де шукати того чоловіка. На другий день знову почувся той самий голос, котрий казав: „В домі Евтиміяна шукайте чоловіка Божого“. Сам папа і римський цісар пішли тоді шукати того чоловіка Божого. І дійсно в домі знатного і богатого Римлянина Евтиміяна застали вони мертвого чоловіка Алексія, котрий мешкав там уже 17 літ з ласки і жив із милостині. Ніхто не знав ані про його рід, ачі звідки він прийшов. Та в затисненій жмені мерця був лист, котрий пояснив ту таємницю. Виявилося з того листа, що померший був рідним сином того самого Евтиміяна, у котрого проживав як прошак. Ще в ранній молодости св. Алексій бажав присвятити своє життя Г. Богу як монах Але родичі були противні і проти його волі оженили його. Та в сам день весілля Алексій покинув родинний дім і пішов у світ. Кораблем переїхав з Італії в Мезопотамію (в Азії) до міста Едесси. Там роздав усе, що мав, бідним і став служити при церкві Пресв. Богородиці. В убожестві, покорі і в молитві прожив так 17 літ. Тоді вернув у рідні сторони і прийшов до рідного дому.Та тут ніхто не пізнав його. Не пізнав його і рідний батько Евтиміян, котрий дав йому як бідному прошакови у себе захист. Не пізнала його ані рідна мати, ані жінка. Хоч як краялося йому серце, та він не зрадив себе, не зломив раз принятого наміру. Твердий і непохитний був св. Алексій, сповнив геройський подвиг на славу Божу. Так прожив других 17 літ. В листі просив прощення у родичів і в жени за прикрість і горе,яке їм приніс. Цей лист, котрий померший угодник тримав у руці, виявив таємницю життя св. Алексія чоловіка Божого.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

25.IV 1674. Правобічний гетьман Ханенко здав булаву Іванові Самойловичеві. По невдачах Дорошенка й по вивезенні Многогрішного на Сибір, позволив московський цар старшині вибрати нового гетьмана. Старшина вибрала Івана Самойловича. Цей ішов у всьому на руку Московщині. Проти Дорошенка виступали вороги його серед народу за це, що він навів Турків на Україну. (Турки були союзниками Дорошенка). Самійлович хотів його позбутися. Тепер майже всі покинули Дорошенка, хан не спішився з поміччю. Самійлович пішов із військом на правобічну Україну й тут поводився так, начеб Дорошенка вже не було. На заклик Самойловича прибули в Переяслав правобічні полковники, прибув і гетьман Ханенко й тут 25 н. ст. (12 ст. ст.) березня признали Самойловича правобічним гетьманом і Ханенко передав йому свої клейноди. Так Самойлович став гетьманом усеї України. Була це в цих сумних часах всетаки відрадна подія.

30.III 1916. Бої У.С.С. під Славськом. Усю зиму 1915. велася в Карпатах тільки т. зв. позиційна війна. І Австрійці і Москалі з малими виїмками не посувалися з зайнятих позицій. Австрійська команда старалася тільки не пустити Москалів за Карпати. Тільки місцями зводилися бої за кращі становища. У таких боях визначувалися нераз і наші У.С.С-и. До таких боїв належав і бій під Славськом, що вкрив новою славою українських січових стрільців.

1.IV. 1917. Велика українська маніфестація в Київі. Щоби виявити розміри української масової свідомости Україн. Центр. Рада призначила в Київі на день 19. березня ст. ст. (1. квітня н. ст.) національну маніфестацію. Маніфестація вийшла дуже величаво й показала явно, що українство не невеликий гурток інтелігентів,а пішло вже широко в народні маси. На вічу в часі маніфестації, прийнято основні постанови: що автономічний лад повинен заводитися на Україні зараз і потім подати до затвердження Російським Установчим Зборам. Домагалися також, щоб тимчасовий російський уряд видав негайно деклярацію з признанням потреби широкої автономії України, щоби кріпко звязані інтереси українського народу з інтересами нового ладу. Та тимчасовий центральний уряд по перших хвилях революційного братання поставився неприхильно до українських домагань.Це пізніш причинилося теж до упадку цего уряду, бо він знеохотив до себе Українців, які (теж на своє нещастя) щораз більше підпадали під вплив большовиків.

2.IV. 1111 р. князь Володимир Мономах разом із іншими князями побив Половців над Солоницею. Половці, хоч побиті Володимиром Мономахом, хоч і хани їх посвоячилися з українськими князями, все таки не переставали нападати на наші землі. Тоді Володимир Мономах знов намовив князів, щоб спільно піти на Половців у саму Задонщину, щоб і там знищити половецькі вежі. В поході верховодили князі Святополк, князь Полоцький, Володимир Мономах і Давид Святославич. Вони рушили в похід з кінцем лютого. На шестому тижні походу станули над Доном. Тут були оселі головних половецьких ханів. Тут повдягали залізні сорочки, що їх у поході везли звичайно на возах. Військо рушило на столицю хана Шарукана. Попереду йшли священики й співали божественні пісні. Шаруканці стрінули українські війська з поклоном і дарами. В день перед благовіщенням виступили княжі дружини дальше від Дону. В день Благовіщення святкували наші князі перемогу над Половцями. Та найважніша битва звелася над рікою Солоницею в понеділок, на останньому тижні великого посту. Багато було ворогів і вони мов густезний ліс стояли навкруги українських полків. Довго й завзято билися наші полки з Половцями, аж поки Володимир Мономах на чолі свойого полку не переважив битви на користь наших військ. У літописи записана легенда, що Половці бачили, як нашим військам помагали якісь світлі вояки, що літали над українськ. полками. І вернули князі наші з походу з великою славою. Літопис каже, що слава цеї битви розійшлася далеко на всі кінці світа між Греками, Уграми, Поляками й дійшла до самого Риму. Та найважніше було це, що на довго була сила Половців зломана. Осягнули це наші князі згідним, одностайним виступом.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

30. III.	схід	сонця	5·10,	захід	5·47
31. III.	„	„	5·08,	„	5·49
1. VI.	„	„	5·07,	„	5·52
2. VI.	„	„	5·04,	„	5·53
3. IV.	„	„	4·59,	„	5·55
4. IV.	„	„	4·57,	„	5·57
5. IV.	„	„	4·55,	„	5·58

Дня 30.III. 4 г. 46 м. нів.

Народні приповідки: Квітень з водою, май з травою. Теплий квітень — мокрий май, буде у стодолі рай.

Політичний словар

Г. К. Т. (гаката) так називали Поляки Товариство для поширювання й закріплювання Німців на східніх окраїнах німецької держави. Товариство це заснували в 1894 р. Ганземан, Кенеман і Тідеман і від перших букв їх назвищ пішла назва Г.К.Т. Та хоч як сильно Німці напирали, познанські Поляки не далися, працею й освітою вспіли побороти німецьку перевагу. Гарний примір і для нас.

гофрат (німецьке слово) радник цісарського двора. Від XVI століття називалися так збори радників. Також почесний титул в бувшій Австроугорщині та в Німеччині.

гомаґія, присяга на вірність, чолобиття.

home rule (читай гом рул) автономія (для Ірляндії). Від 1870 р. домагалася партія звана від цего слова „гомрулєрами" самостійности Ірляндії й окремого парляменту та правління. І здобули самостійність по світовій війні 21.I 1919 р.

homo novus (латинське слово читай „гомо новус") дословно: новий чоловік — новик (у політиці і т. і.).

гороскоп, ворожба.

госпітант, цей що неналежить до партії як член, тільки бере участь у партійних справах як гість.

гумбуґ (англійське слово), обманство, крутійство.

гидра (грецьке слово), Греки вірили що є такі страшні морські вужі. Тепер значить: лихо, що його важко викорінити, яке разураз наново появляється.

БІРЖА

ЗБІЖЖА: (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 34·50—35·50, пшениця с. 32·00—33·00 жито д. 16·50—17·00, жито сел. 15·50—16·00, ячмінь на мливо 15·50—16·, овес гал. 14·50—15·, кукуруза 21·25—22·25, бараболя промисл. 3—3·50, фасоля біла 45—55, фасоля колір. 30—35, фасоля краса 40—45, горох ½ Вікторія 24·75—26·75, горох пільн. 20 21·, гречка 22·00—23·00 лен 66·50—68·50, любинь 24—25, конюшина червона 140—160, просо 26·75—27·75, сіно прас.: 8·50—9·50, солома прас. 5—6.

Ціни набілу: „Маслосоюз" платить за масло експортове солене й несолене пріма по 5·30 зол. за 1 кільогр., за літру молока 0·34 зол., за літру сметани 1·80 з.

ГРОШІ. Доляр ам. 8·89.

З друкарні Щасного Беднарського в арендi „Кооперативи Промислу Графічного" у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.